

**Program prac konserwatorskich dla wnętrz budynków Rektoratu i
Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej
Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego
w Szczecinie**

Autor: mgr Aleksandra Niedziółka

Szczecin 2015

Dane obiektu

Obiekt: Budynki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego:

1) Budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

2) Rektorat

Adres:

1) Budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej, ul. Pułaskiego 10, Szczecin

2) Rektorat ZUT, ul. Piastów 17, Szczecin

Właściciel:

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny

Ul. Piastów 17, 70-310 Szczecin

Autor, warsztat, szkoła, krąg: nieznany

Czas powstania:

ok. 1900 r. - Budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

ok. 1903 r. - Rektorat

Materiał, technika wykonania: tynk wapienno- cementowy; detale sztukatorskie: zaprawa cementowo- wapienna, zaprawa cementowa, gips; posadzki z lastriko;

Zakres opracowania:

Opracowanie obejmuje wyniki badań odkrywkowych i projekt konserwacji wnętrza budynku- hallu i korytarzy budynku Wydziału Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej oraz dawnej sieni budynku Rektoratu ZUT.

Podstawa opracowania:

- Karta Ewidencji Zabytków-mgr inż. arch. Beata Makowska marzec 1995 r. (ul. Pułaskiego 10)

- Karta Ewidencji Zabytków-mgr inż. arch. Beata Makowska marzec 1995 r. (ul. Piastów 17)

- Wizja lokalna

- Badania materiałoznawcze: Barbara Sowa- Holewińska- badanie identyfikacji pigmentów i spoiwa warstwy malarskiej , badanie składu zapraw

Zawartość dokumentacji:

Strona tytułowa.....	str. 1
Dane obiektu.....	2
Zakres opracowania.....	2
Zawartość dokumentacji.....	4
1. Historia obiektu.....	5
2. Opis obiektu.....	5
3. Wyniki badań ,odkrywki	6
4. Wnioski i założenia konserwatorskie.....	32
5. Stan zachowania	32
6. Postępowanie konserwatorskie.....	32
Dokumentacja fotograficzna.....	36
Aneks: Badanie identyfikacji pigmentów i spoiwa warstwy malarskiej- mgr Barbara Holewińska-Sowa	

1. Historia obiektu

Budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej powstał ok. 1900 r. jako Szkoła Rzemiosł Budowlanych- zawodowa szkoła średnia. Usytuowany jest na zamknięciu Placu Kościuszki, przy południowej pierzei ulicy Pułaskiego. Należy do kompleksu monumentalnych budynków szkolnych, które powstawały w tym rejonie miasta na przełomie XIX i XX w. Ok. 1903 r. do jego południowo- wschodniej elewacji dobudowano budynek mieszkalny – dom dyrektora szkoły, a obecnie Rektorat ZUT.

Do II wojny światowej budynek Wydziału Chemii pozostawał bez szczególnych zmian. Najprawdopodobniej w czasie wojny został zniszczony dach namiotowy nad częścią środkową budynku. Po II wojnie światowej stał się budynkiem Politechniki Szczecińskiej.

Wewnątrz zmieniano podział przestrzeni wstawiając dodatkowe ścianki działowe- w holu wydzielono pomieszczenie na siedzibę biblioteki oraz postawiono ściankę zamykającą korytarz od strony pd-zach. Prowadzono prace remontowe związane z zakładaniem nowych instalacji, miejscowymi naprawami tynków, malowaniem.

W budynku Rektoratu w latach 30-tych wprowadzono instalację gazową. W latach 70-tych XX w. budynek został połączony plombą z przedszkolem przy ul. Piastów. Wnętrze z niewielkimi zmianami w podziale pomieszczeń.

2. Opis obiektu

2.1. Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej

Budynek o nieregularnym rzucie- wydłużony prostokąt z ryzalitami: na osi budynku oraz na skrajnych osiach, trzykondygnacyjny, podpiwniczony, z wysokim parterem . Kryty wysokim, przestrzennym dachem.

Wewnątrz układ pomieszczeń dwutraktowy, w części ryzalitów trzytraktowy, z korytarzem pośrodku biegnącym przez całą długość budynku. Po stronie pd- zach. trakt korytarza jest przedłużony tworząc niewielkie skrzydło. Klatki schodowe mieszczą się od strony pd- wsch. oraz pn-zach. Wejście główne do budynku w ryzalicie środkowym. Za drzwiami wejściowymi znajduje się przedsionek. Jest on oddzielony wiatrołapem od dwupoziomowego holu, od którego odchodzi na boki korytarz. Sam hol najprawdopodobniej pierwotnie był większy o dwa przęsła na wprost wejścia do budynku, obecnie wydzielone ścianką na osobne pomieszczenie.

Korytarz parteru kryty sklepieniem krzyżowym, w skrajnych przęsłach sklepieniem gwiaździstym. Podział na przęsła wyznaczają pilastry i gurty sklepienne. Sklepienia otynkowane gładko i pomalowane na biało. Ściany otynkowane, pomalowane z wydzieleniem lamperii koloru rozbielonego ugru. Posadzki na korytarzu i w holu z lastrico. W części środkowej jest ono dodatkowo zdobione mozaiką z kawałków marmuru układaną we wzory geometryczne. Schody z

jednego poziomu holu na drugi granitowe, o stopniach pełnych, z drewnianą poręczą, jednobiegowe. Wiatrołap między holem a sienią oraz drzwi wejściowe do budynku ramowo-płycinowe, szklone, z nadświetlem. Drzwi do sal jednoskrzydłowe, ramowo-płycinowe, z drewnianymi ościeżnicami. Niektóre drzwi mają przykryte styki profilowanymi listwami. Okna wymienione na nowe.

2.2. Budynek Rektoratu

Nieregularna bryła budynku odpowiada jego niesymetrycznemu rzutowi, II i III kondygnacyjna, podpiwniczona, z wysokim parterem. Pierwotnie wejście znajdowało się blisko miejsca styku z budynkiem Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej, Prowadziło do sieni na planie wydłużonego prostokąta, z której można wejść na drewnianą klatkę schodową oraz przez dwuskrzydłowe drzwi na korytarz parteru. Posadzka w sieni z lastriko, ściany gładko tynkowane, strop płaski, tynkowany, zdobiony po obwodzie sztukaterią-profilowane gzymsy z ząbkami. Na dłuższych ścianach pod listwami sufitowymi gipsowe kartusze herbowe. Łukowe przejście odziela sień od klatki schodowej, która doświetlona jest oryginalnymi oknami ze stolarką z ozdobnymi słupkami. Zachowane są oryginalne drzwi wejściowe, drzwi na korytarz oraz drzwi prowadzące do pokoi z korytarza.

3. Wyniki badań- materiały występujące w obiekcie, odkrywki

3.1. Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej

a) Odkrywki

Korytarz- ściana

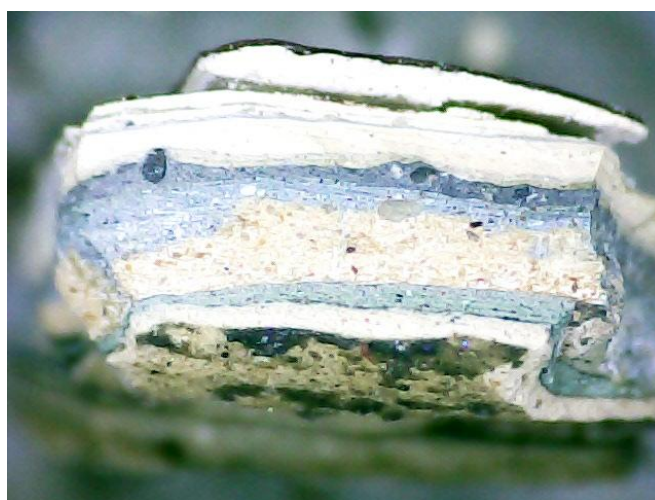
Nr warstwy	lamperia	ściana nad oryginalną lamperią	cokolik
	jasny ugier	jasny ugier	brązowy
13.	jasny ugier	jasny ugier	brązowy
12.	gładź gipsowa		
11.	jasny ugier	jasny ugier	brązowy
10.	beżowy	biały	brązowy
9.	biały	jasny ugier	szary
8.	beżowy	beżowy	szary

7	biały	jasny ugier	brązowy
6	beżowy	ugier	szary
5	błękitny	błękitny	czarny
4	beżowy NCS S 1515-Y30R	ugier NCS S 2030-Y20R	kremowy
3.	brązowy NCS S 6010Y30R		brązowy NCS S 6030-Y20R
2.	ugier (warstwa podkładowa)	ugier	
1.	tynk wapienny	tynk wapienny	sztuczny kamień- zaprawa cementowa

pasek nad lamperią- 8010-G90R

Stratygrafia warstw ściany nad lamperią

Stratygrafia cokolika

Odkrywka na ścianie przy portierni

Odkrywka na ścianie przy oknie

Odkrywka na metalowym kształtowniku na ścianie korytarza

Odkrywka na listwie narożnej

Odkrywka na cokolicu korytarza

Odkrywka na pilastrze- NCS S 1015-Y30R

Pilaster (hol)

Nr warstwy	Dół pilastra	głowica	Cokolik
13.	jasny ugier	jasny ugier	
12.	gips	jasny ugier	brązowy
11.	jasny ugier	jasny ugier	brązowy
10.	beżowy/jasny ugier	jasny ugier	brązowy
9.	jasny ugier/beżowy	jasny ugier	szary
8.		gładź gipsowa	
7	beżowy/ jasny ugier	beżowy	szary
6	ugier	beżowy	brązowy
5	beżowy	jasny ugier	szary
4	błękitny	błękitny	czarny
3.	beżowy-	zielony	kremowy
2.	brązowougrowy- NCS S 4030- Y30R	ugier NCS S 2040 - Y30R	brązowy NCS S 6030-Y20R
1.	tynek wapienny z dodatkiem cementu	tynek wapienny z dodatkiem cementu	sztuczny kamień- zaprawa cementowa

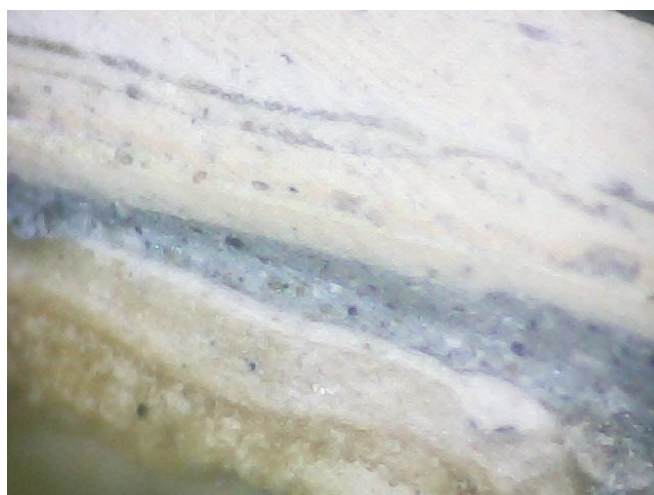
Odkrywka na pilastrze łukowym.

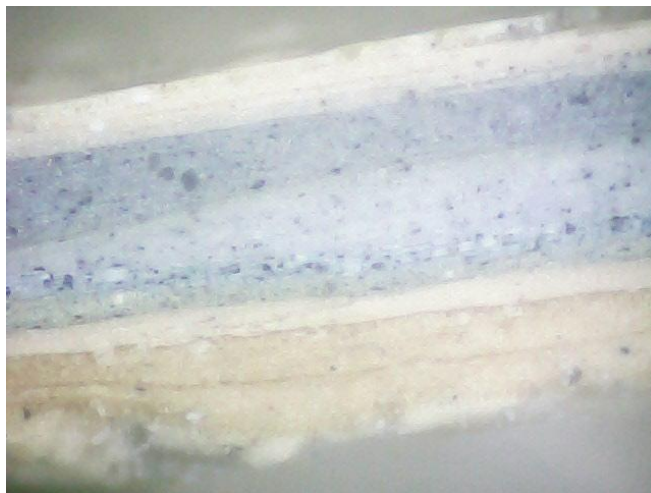
Odkrywka na cokolicu.

Odkrywka na fragmencie ściany przy schodach- tablica i jej obramowanie

Pilaster korytarza

Pilaster łukowy w holu

Stratygrafia warstw pilastra w holu.

Hol

Nr warstwy	Murek przy schodach	Cokolik przy schodach	Tablica przy schodach	Obramienie tablicy	ściana
13.	jasny ugier	brązowy	jasny ugier	jasny ugier	jasny ugier
12.	jasny ugier	brązowy	gips	gips	gładź gipsowa
11.	jasny ugier	jasnoszary	jasny ugier	jasny ugier	jasny ugier
10.	biały	jasnoszary	beżowy/jasny ugier	beżowy/jasny ugier	beżowy
9.	kremowy/beżowy/	szary	jasny ugier/beżowy	jasny	biały

	jasny ugier			ugier/beżowy	
8.	kremowy	ugier			beżowy
7	jasny ugier /beżowy/ biały	ugier	beżowy/ jasny ugier	beżowy/ jasny ugier	biały
6	Jasny ugier	ugier	ugier	ugier	beżowy
5	beżowy	beżowy	beżowy	beżowy	błękitny
4	błękitny	błękitny	błękitny	błękitny	beżowy
3.	beżowy		zielony na kremowym	kremowy/ beżowy	brązowy
2.	beżowougrowy NCS S 3020-Y30R		beżowougrowy	brązowougrowy - NCS S 4030- Y30R	ugier (pokost)
1.	Tynk wapienny z dodatkiem cementu		tynk	tynk wapienny z dodatkiem cementu	tynk wapienny

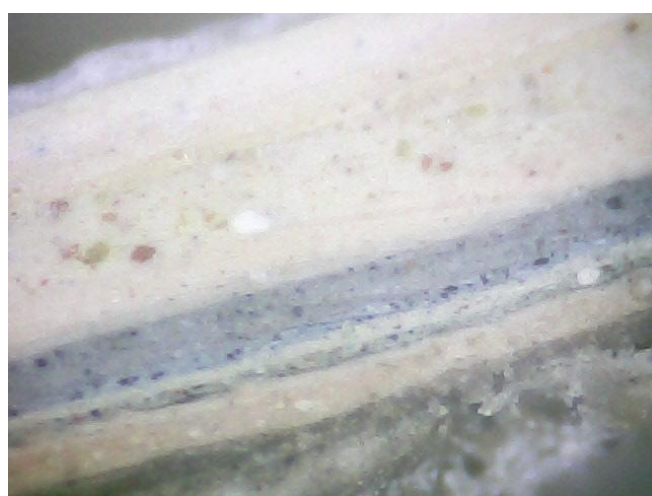
Odkrywka lamperii

Odkrywka na metalowej balustradzie

Stratygrafia warstw lamperii holu.

Stratygrafia warstw lamperii holu.

Stratygrafia warstw cokolika schodów.

Część holu oddzielona ścianką (dawna biblioteka British Council)

Nr warstwy	Pilaster	cokolik	Kapitel pilastra	tablica	ściana
8.	kremowy	kremowy	kremowy	kremowy	kremowy
7	gips	brązowy	gips	gips	gips
6	zaprawa	ugier		zaprawa	
5	brązowy	zielony			ugier
4	zielony	szary		ciemnozielony	zielony
3.	jasnopomarańczowy	kremowy, gips	kremowy		jasny ugier
2.	brązowougrowy- NCS S 4030- Y30R	brązowy NCS S 6030-Y20R	ugier NCS S 2040 Y30R	brązowougrowy	brązowy NCS S 6010Y30R na ugrze
1.		Zaprawa cementowa	gips	tynk	tynk

Odkrywka lamperii ściany.

Odkrywka dolnej części pilastra.

Odkrywka na narożniku pilastra (metalowa listwa)

Odkrywka na kapitelu pilastra.

Odkrywka obramienia tablicy.

Odkrywka cokołu ściany z tablicą.

Sufity

Odkrywka na sklepieniu korytarza

Odkrywka na wysklepce i gurcie sklepienia korytarza.

Stratygrafia warstw gurtu sklepienia korytarza.

Fragment gurtu sklepiennego nad schodami holu.

Odkrywki na wysklepce i gurcie sklepienia gwiazdowego.

Fragment odkrywki gurtu sklepiennego nad schodami- widoczne fragmenty ugru.

Sklepienie krzyżowe

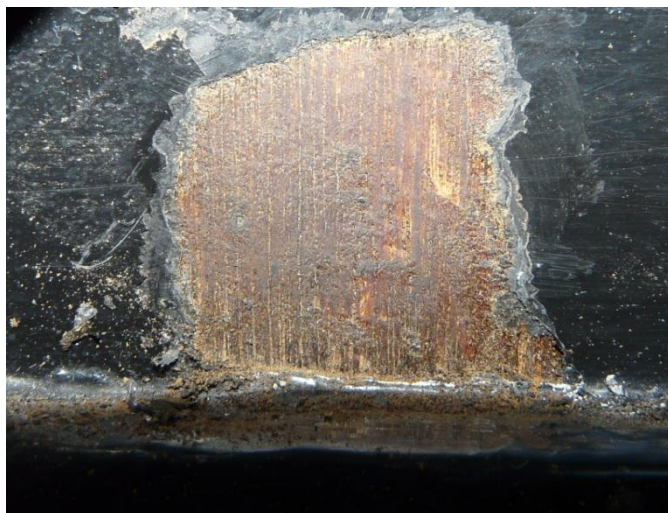
Kolor sklepień-NCS S 0502-Y50R

Stolarki drewniane

Nr warstwy	drzwi wejściowe	wiatrołap	Drzwi do sal
8.		biały	biały
7		biały	biały
6		biały	biały
5	brązowy	zielony	biały
4	biały	beżowy	biały
3.	zielony	beżowy	biały
2.	ciemnonobrzowy NCS S 8010Y50R	zielony NCS S 4010G50Y	zielony NCS S 4010G50Y
1.	drewno	drewno	drewno

Odkrywka na drzwiach wejściowych

Odkrywka na drzwiach wejściowych.

Odkrywka na wiatrołapie

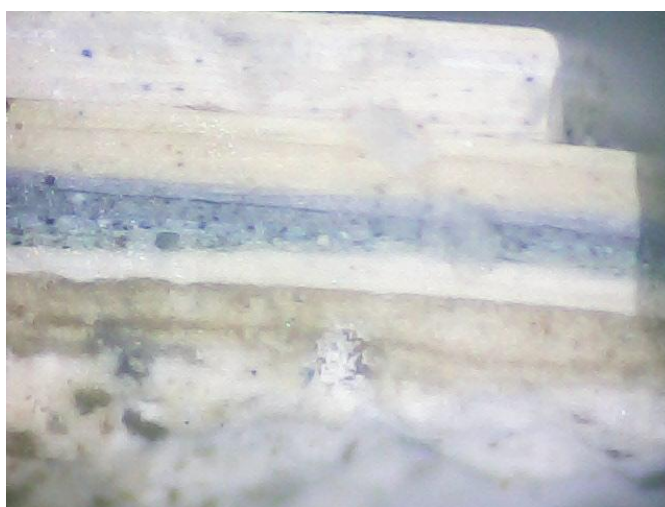

Odkrywka na drzwiach do sali

PrzedSIONEK

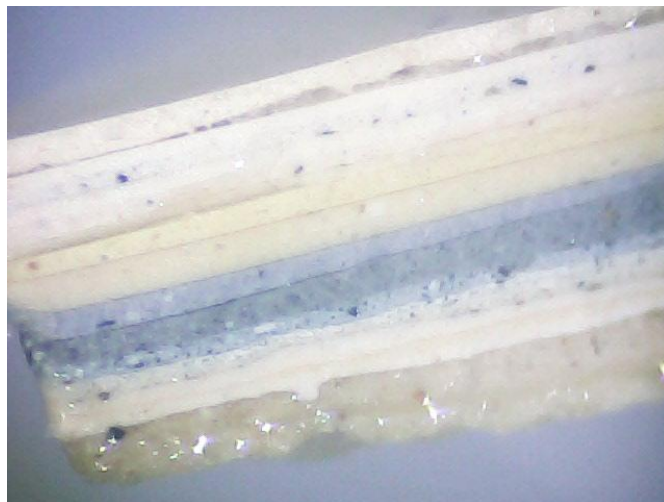

Odkrywka na ścianie

Stratygrafia gzymsu profilowanego na ścianie bocznej

stratygrafia tablicy na ścianie bocznej

tablica na ścianie bocznej- 3030Y40R

obramienie tablicy- 4030-Y30R

pasek lamperii na ścianie- 4502-Y

lamperia- brąz

ściana nad lamperią- ugier NCS S 2030-Y20R

b) Podsumowanie badań

1. Ściany pokryte tynkiem wapiennym z niewielkim dodatkiem cementu. Z tej samej zaprawy wykonane są detale architektoniczne- pilastry. Pokryty nią jest również murek ograniczający schody w holu. Kruszywo stanowi piasek o średnicy ziaren w przeważającej ilości do 0,3 mm, nieliczne ziarna o średnicy 0,8 – 1 mm. Stosunek spoiwa do kruszywa: (patrz: Aneks) 1:3. Zaprawa na pilastrach ma ziarna większej wielkości -o średnicy 0,5 – 0,8 mm, mniej liczne 1,0 – 1,2. Ilość kruszywa jest mniejsza: stosunek spoiwa do kruszywa: 1:2.
2. Kapitele pilastrów pokryte warstwą gipsu (najprawdopodobniej z napraw).
3. Ściany pomalowane farbami o chudym spoiwie w górnej części , lamperie i detale architektoniczne malowane farbą olejną.
4. Pierwotnie wysokość lamperii była obniżona- ok. 180 cm. Pierwotna kolorystyka górnej części została zatarta przez późniejsze podwyższenie lamperii zrównując jej wysokość z pilastrami i pokrywając ścianę podkładową warstwą pokostu. Ściana nad obecną lamperią biała, najprawdopodobniej pierwotna kolorystyka została zmyta, o czym świadczy niewielka

ilość warstw farby. Podobnie sufit- pośrodku kolor różowokremowy, który rozmywa się na wysklepkach. Na jednym ze sklepień pod warstwą gipsu uzupełniającego ubytek znaleziono śladowe ilości ugru i ciemnej czerwieni. Są to zbyt małe ilości by stwierdzić czy są to fragmenty pierwotnej polichromii. Należy jednak brać pod uwagę taką możliwość podczas oczyszczania powierzchni sufitów podczas prac remontowych.

5. Pierwsze warstwy kolorystyczne na tynku: lamperia koloru brązowego, położonego na ugrową warstwę- najprawdopodobniej podkładową. Warstwa ta dobrze zachowana w holu. Na ścianach korytarza w mniejszej ilości. Pilastry w holu koloru ugrowobrązowego. Na pilastrach w korytarzu jako ostatnia warstwa kremowebeżowa, która jest drugą z kolei warstwą na lamperii, więc prawdopodobnie późniejsza. W partii kapiteli pilastrów warstwa gipsu pokryta warstwą ugru. Murek koło schodów w holu malowany na kolor ugrowobrązowy.
6. Ściana w przedsiönku również podzielona na dwie strefy: lamperia koloru brązowego i ugrowa warstwa nad nią. Oddzielone są od siebie szarym paskiem.
7. Najstarsza warstwa barwna na stolarkach: wiatrołapie i drzwiach do sal koloru szarozielonego. Ten sam kolor pokrywa metalowe elementy balustrady schodów. Poręcz schodów bejcowana i lakierowana na kolor brązowy. Drzwi wejściowe z niewielką liczbą przemalowań od środka- jako ostatnia warstwa brązowa. Od zewnątrz były bejcowane na kolor brązowy.
8. Kolejna chronologicznie kolorystyka ścian to beżowa lamperia oddzielona od góry ściany czarnym paskiem, kremowebeżowe pilastry korytarza, kremowe pilastry w holu. Być może z tego okresu pochodzi ugrowy kolor kapiteli pilastrów oraz ugrowy kolor części ściany nad lamperią.

3.2. Budynek Rektoratu

a) Odkrywki

Ściana w sieni

Nr warstwy	lamperia	ściana nad lamperią
13.		Jasny ugier
12.	Jasny ugier	Jasny ugier
11.	Jasny ugier	Jasny ugier
10.	Jasny ugier	Jasny ugier

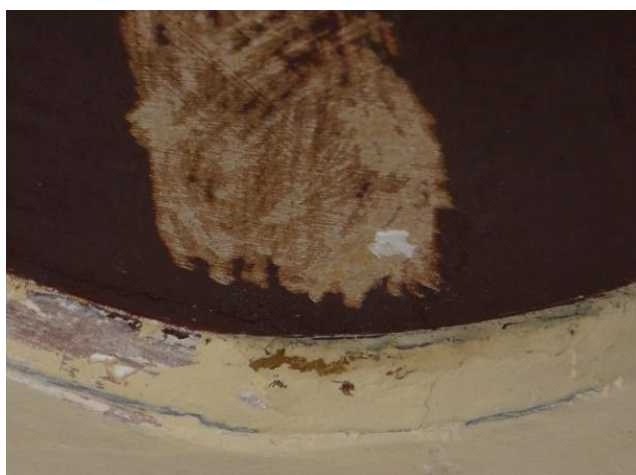
9.	Jasny ugier	Jasny ugier
8.	Jasny ugier	gładź
7	beżowy	beżowy
6	gładź gipsowa	beżowy
5	beżowy	Jasny ugier
4	błękit	błękitny
3.	Beżowy NCS S 3010Y20R z zielonymi paskami NCS S 5040-G10Y i brązowy pasek NCS S 8010Y70R	zielony
2.	Ugier	ugier 2020Y20R
1.	tynek wapienny z dodatkiem cementu	tynek wapienny z dodatkiem cementu

Na suficie odkryto dwie warstwy białej farby. Sztukateria gipsowa wykonywana techniką odlewu, montowana, pokryta warstwą gruntującą i jedną warstwą farby brązowej. Tak mała ilość zachowanych warstw stratygraficznych świadczy o wtórności kolorystyki tych elementów.

Odkrywki na ścianie

Odkrywka na sztukaterii

Odkrywka na suficie

Stolarki drewniane

Nr warstwy	drzwi wejściowe	Drzwi z sieni na korytarz	Drzwi do sal	Okna klatki schodowej
8.	brązowy		biały	
7	brązowy		biały	
6	brązowy	brązowy	biały	
5	brązowy	brązowy	biały	
4	pomarańczowobrązowy	ugier	biały	biały
3.	jasnobrązowy	ugier	biały	biały
2.	ciemnonobrązowy	ugier	beżowy	jasny ugier
1.	mazerunek NCS S 4050-Y80R i 4050-Y90R	mazerunek NCS S 5030Y30R i 5030Y60R	mazerunek	jasnobeżowy NCS S 1010- Y10R

Odkrywka na drzwiach między sienią a korytarzem- od strony sieni.

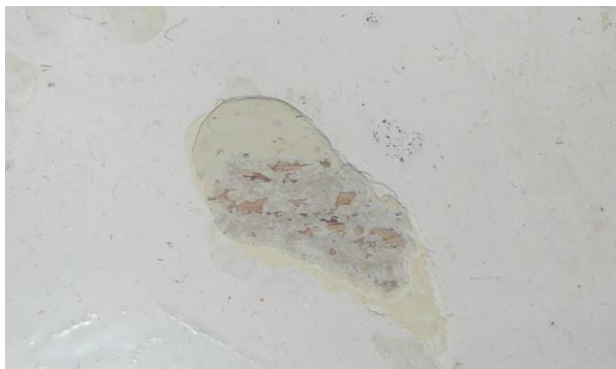
Odkrywka na drzwiach między sienią a korytarzem- od strony korytarza.

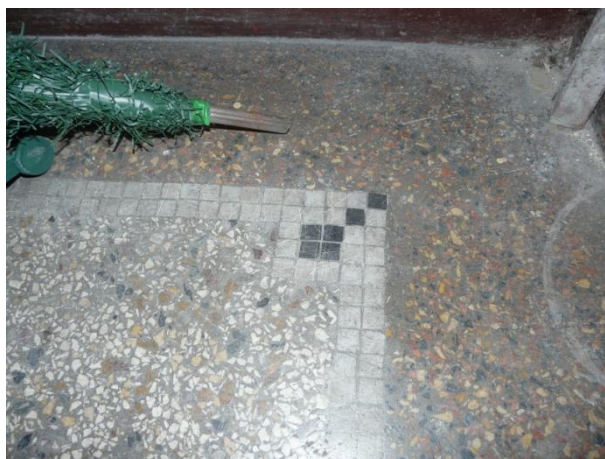
Odkrywka na drzwiach do pokoju

Odkrywka na drzwiach wejściowych.

Odkrywka na parapecie okna klatki schodowej.

Fragment posadzki z lastriko w sieni.

b) Podsumowanie badań

Pierwotnie lamperia obniżona w stosunku do obecnej. koloru beżowego z zielonymi paskami na górze: szerszym u góry, węższym niżej. Od góry lamperia zamknięta brązowym paskiem. Na granicy z lamperią na górnej części ściany resztki żółtej warstwy malarskiej. Powyżej ściana koloru różowego. Niewielka liczba warstw malarskich świadczy o zmyciu ściany, pokrytej farbą o chudym spoiwie, nieodporną na wodę. Na suficie dwie warstwy białej farby. Sztukateria gipsowa wykonana w technice odlewu, pokryta warstwą podkładową i brązową farbą. Posadzka w sieni z lastriko, nawiązująca kolorystyką i formą do posadzki holu budynku Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej. Drzwi wejściowe i drzwi na korytarz od strony sieni pokryte politurą w czerwonym odcieniu. Drzwi na korytarz od strony korytarza oraz drzwi do pokoi pokryte brązowym mazerunkiem.

4. Wnioski i założenia konserwatorskie

Biorąc pod uwagę wartość historyczną, artystyczną oraz użytkową obiektu proponuje się konserwację z elementami rekonstrukcji. Należy przy tym uwzględnić poszanowanie oryginalnej substancji zabytku: historycznych materiałów oraz nawarstwień stylistycznych.

Zachowane są oryginalne stolarki drzwiowe. Okna wymienione na PCV. W budynku Rektoratu zachowane są oryginalne: stolarki drzwiowe i okienne na klatkach schodowych, tynki.

5. Stan zachowania

Ściany wewnątrz budynku pokryte tynkami wapiennymi, wielokrotnie przemaalowywane oraz miejscowo uzupełniane materiałem odmiennym od oryginalnego: zaprawą cementową, gipsem. Tynki miejscowo spękałe i osłabione mechanicznie- wierzchnia warstwa tynku odpaja się razem z warstwami powłok malarskich. Pierwotnie tynki malowane były farbami o spoiwie chudym w części ściany nad lamperią. Kolor na tej części ściany nie zachował się, najprawdopodobniej zmyty. Olejna lamperia w kolorze brązu.

Detale architektoniczne, szczególnie kapitele pilastrów wielokrotnie naprawiane w nieestetyczny sposób. Na wystających elementach- gzymsy, narożniki ubytki w masie, obtłuczenia.

Stolarka drzwiowa wielokrotnie przemaalowywana, ze zniszczeniami powstałymi podczas używania: otarciami, niewielkimi ubytkami. Ostatnia warstwa farby na drzwiach i wiatrołapie koloru zielonego. Najprawdopodobniej pierwotnie pokryte były mazerunkiem imitującym szlachetniejsze drewno.

Schody granitowe oraz nakrywy murków przy schodach Wydziału Chemii zabrudzone .

6. Zabiegi konserwatorskie

Konserwacja tynków:

1. Oczyszczenie powierzchni ścian z przemaalowań metodą mechaniczno- chemiczną, stosując kompresy i tampony z waty i wody destylowanej, szpachelki, skalpele, noże, a w razie potrzeby gotowe preparaty do spulchniania warstw malarskich na bazie rozpuszczalników.
2. Usunięcie starych łąt i kitów.
3. Podklejanie odspojonego tynku i spęcherzeń (w zależności od stopnia odspojenia) przy pomocy poliocetanu winylu lub gotową zaprawą do iniekcji na bazie wapna.
4. Wykonanie iniekcji wzmacniających oryginalnej, osłabionej struktury zaprawy: żywicą akrylową w dyspersji wodnej.

5. Pogłębienie rys i spękań następnie wypełnienie elastyczną masą do wypełniania rys.
6. Uzupełnienie ubytków tynków materiałem o analogicznym składzie do oryginalnego (patrz: Aneks): zaprawa wapienna z dodatkiem cementu trassowego i drobnoziarnistym kruszywem. Powinna mieć ona analogiczną do oryginalnej wytrzymałość mechaniczną i porowatość. Ubytkom należy nadać fakturę zgodną z oryginalnymi tynkami.
Powierzchnię tynków należy zagruntować i pomalować w kolorach określonych na podstawie sondażowych badań kolorystyki i wg projektu
7. Przed przystąpieniem do malowania wykonać próby testowe koloru do akceptacji.

Konserwacja elementów zdobniczych - detal architektoniczny, sztukaterie

1. Oczyszczenie powierzchni sztukaterii z przemalowań metodą mechaniczno- chemiczną /np. preparat do spulchniania powłok malarskich na bazie rozpuszczalników /, kompresy i tampony z waty i wody destylowanej, szpachelki, skalpele, noże, doczyszczaniem parą wodną (wytwornica pary wodnej 100-110 ° C).
2. Usunięcie wtórnych uzupełnień.
3. Uzupełnienie uszkodzonych fragmentów detalu masą gipsową /gips ceramiczny/ w przypadku sztukaterii gipsowych (budynek Rektoratu- sufit) lub zaprawą wapienną z dodatkiem cementu- budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej, mniejsze element „z ręki”, szlifowanie, położenie izolacji np. roztwór alkoholowy szelaku lub akrylowy, malowanie sztukaterii zgodnie z pierwotną kolorystyką.
4. W razie potrzeby wzmocnienie elementów preparatem gruntującym odpornym na zasady, wolnym od naprężeń, dobrze wnikającym w podłoże, nie żółknącym.
5. Malować farbami oddychającymi w kolorach określonych na podstawie sondażowych badań kolorystyki i wg projektu.

Konserwacja stolarki drzwiowej

1. Ewentualny demontaż i przewiezienie do pracowni skrzydeł drzwiowych. Futryny konserwowane in situ.
2. Oczyszczenie elementów drewnianych z farby metodą chemiczną wspomaganą mechaniczną przy zastosowaniu gotowego środka w formie żelu zawierającego mieszaninę rozpuszczalników.
3. W razie stwierdzenia po oczyszczeniu obecności drewnojadów dezynsekcja środkami biobójczymi elementów drewnianych.
4. Uzupełnianie ubytków drewna przy zachowaniu profilowań i gabarytów zniszczonych elementów . Mniejsze ubytki uzupełnić dwuskładnikową masą epoksydową do uzupełniania

drewna ze względu na jej stabilność wymiarową w wypadku wahań wilgotności, brak skurczu, łatwość w obróbce. Większe ubytki drewna flekować nowym drewnem tego samego rodzaju z zachowaniem kierunku przebiegu słoików.

5. Proponuje się wybranie jednych drzwi w budynku Rektoratu do zachowania jako „świadka” z dekoracją oryginalnych mazerunków. Pozostałe drzwi należy pomalować kryjąco (drzwi korytarzy i wiatrołap), bejcą i lakierem drzwi wejściowe obu budynków oraz drzwi na korytarz Rektoratu od strony sieni- kolorystyka zgodnie z wynikami badań odkrywkowych.

Konserwacja elementów żelaznych- balustrada schodów, kształtowniki w ścianach korytarza, listwy profilowane na narożnikach ścian

1. Oczyszczenie z nawarstwień farb oraz produktów korozji- metoda chemiczna oraz metody mechaniczne.
2. Odtłuszczenie powierzchni acetonem.
3. Naniesienie inhibitora korozji- roztworu taniny.
4. Zabezpieczenie farbą antykorozyjną.

Konserwacja schodów granitowych

1. Oczyszczenie powierzchni granitu przy użyciu pary wodnej pod ciśnieniem. W razie stwierdzenia obecności past do podłóg, wosków, należy je usunąć przy użyciu rozpuszczalników.
2. Uzupelnianie ubytków podbarwianą masą poliestrową dostosowując fakturę i kolorystykę uzupełnień do oryginału.
3. Hydrofobizacja powierzchni schodów od góry (stopnice i podstopnice) preparatem na bazie siloksanów.

Konserwacja posadzki z lastriko

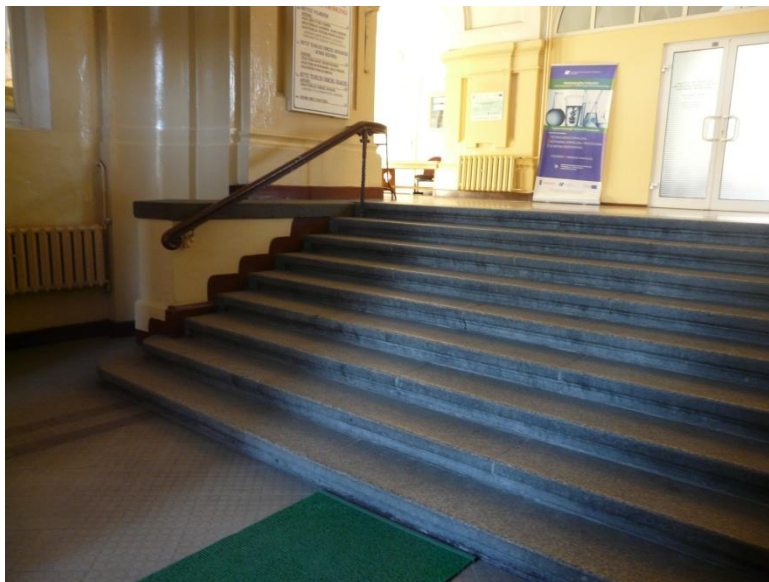
1. Usunięcie (wykucie) wtórnych, niepasujących uzupełnień lastrika.
2. Oczyszczenie przy użyciu wody z dodatkiem anionowych i niejonowych substancji powierzchniowo-czynnych lub pary wodnej pod ciśnieniem (należy wykonać próby). Nie należy używać preparatu na bazie kwasu fluorowodorowego.
3. Wypełnienie szczelin i ubytków masą z cementu z dodatkiem żywicy redyspersyjnej oraz odpowiedniego kruszywa dobranymi pod kolor uzupełnianej szczeliny.
4. Przeszlifowanie uzupełnień z polerowaniem powierzchni lastrika.

Należy zadbać, aby do prac renowacyjnych zostały użyte profesjonalne preparaty do konserwacji zabytków, a ich właściwości odpowiadały wymogom konserwatorskim. Zmiany preparatów oraz technologii należy konsultować z nadzorem konserwatorskim.

Prace powinny być prowadzone przez specjalistyczną firmę zajmującą się konserwacją zabytków, pod nadzorem konserwatora technologa i Biura MKZ w Szczecinie.

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Budynek Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej

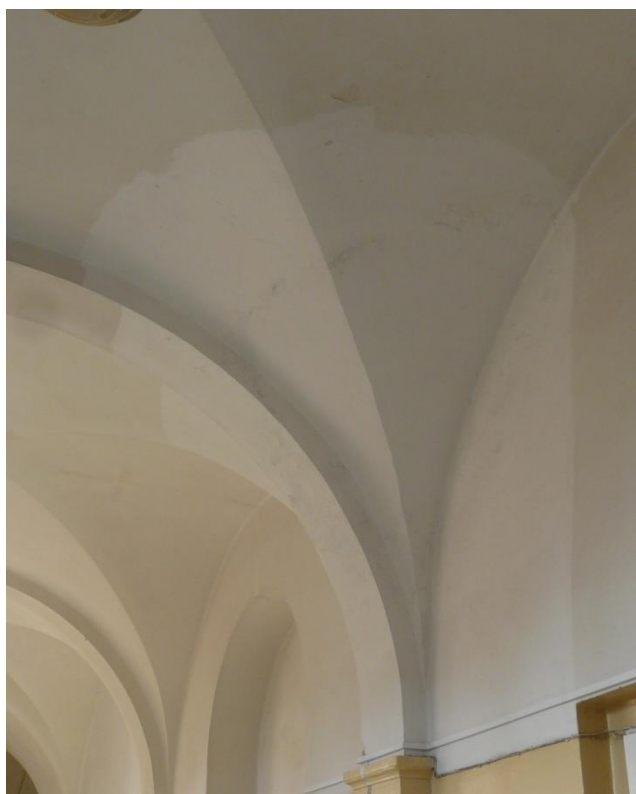
Fot. 1. Zabrudzone schody granitowe. Wtórna posadzka ceramiczna.

Fot.2. Zabrudzona powierzchnia stopni granitowych.

Fot. 3. Spęcherzony, odspajający się tynk.

Fot. 4. Uzupelnienie tynku gładzią.

Fot. 5. Spękania na suficie.

Fot. 6. Spękane, odspajające się warstwy farb.

Fot. 7. Odspojony tynk, łuszczące się warstwy farby, zabrudzony sufit.

Fot. 8. Spękane, odspajające się warstwy malarskie

Fot. 9. Nieestetyczne uzupełnienia i reprofilacje gzymsów.

Fot. 10. Ubytki w cokole pokrytym warstwami przemalowań.

Fot. 11. Drzwi do jednej z sal. Widoczne odspajające się warstwy przemalowań.

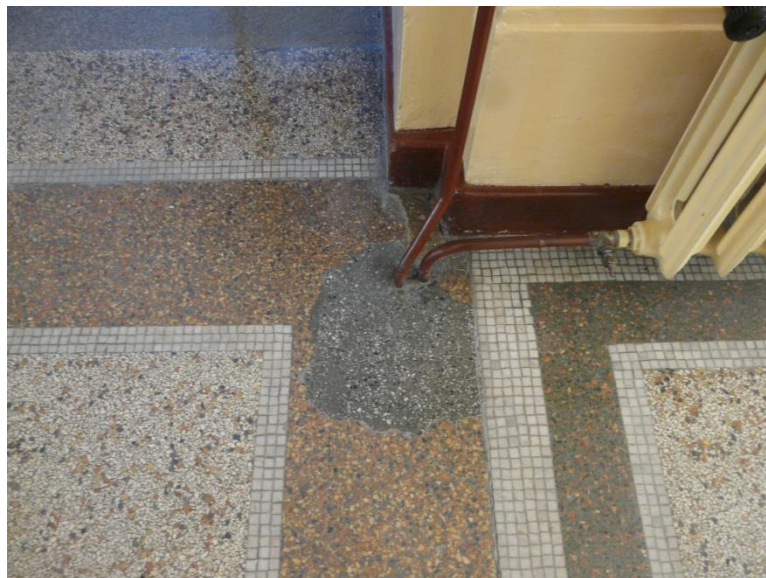
Fot. 12. Ubytek w szczelinie wiatrołapu

Fot. 13. Spękanie szczeliny wiatrołapu.

Fot. 14. Spękanie posadzki z lastriko.

Fot. 15. Wtórne uzupełnienie w posadzce.

Budynek Rektoratu

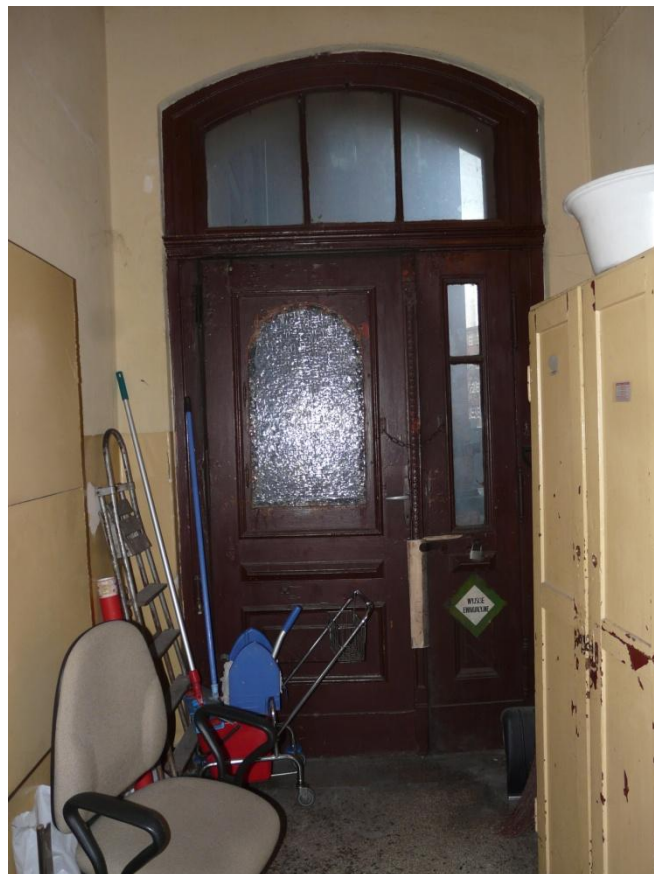
Fot. 16. Wtórne uzupełnienie tynku.

Fot. 17. Gipsowa sztukateria przemalowana.

Fot. 18. Spękanie ściany, odspojenie farby.

Fot. 19. Drzwi wejściowe z wtórnym przeszkleniem, złuszczeniami farby.

Fot. 20. Drzwi na korytarz z łuszczącą się farbą.

Fot. 21. Fragment posadzki w sieni. Zabrudzona, porysowana powierzchnia.

Fot. 22. Fragment posadzki w sieni Rektoratu.